

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKERS OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел./факс: +380 (44) 462-51-902, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel./fax: +380 (44) 462-51-90E-mail: sekr.osvita@gmail.comWebsite: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок № 26002010078760 в АТ «Укресімбанк», МФО 322313, КОД ЄДРПОУ 02605316

22.09.2020 № 02-5/517

Голові Комітету з питань освіти,
науки та інновацій
Верховної Ради України
С.В.Бабаку
Народним депутатам України,
членам Комітету

Шановний Сергію Віталійовичу !
Шановні народні депутати України !

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України звертається до Вас з приводу законопроекту «Про Державний бюджет України на 2021 рік», реєстраційний № 4000 від 14.09.2020, внесеного на розгляд парламенту Кабінетом Міністрів України, та пропонує при його розгляді в комітеті врахувати наступне щодо фінансового забезпечення галузей освіти і науки:

Необхідно передбачити видатки на освіту відповідно до статті 78 Закону України «Про освіту» в розмірі не менше 7% ВВП, які з дотриманням обсягів валового внутрішнього продукту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 671 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2021-2023 роки» на рівні 4505,9 млрд. грн, мають становити не менше 315,4 млрд. грн, проти запропонованих у Державному та спрогнозованих у місцевих бюджетах 300,1 млрд. гривень, зокрема необхідних для:

- встановлення посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки на рівні, що перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, але не нижче мінімальної заробітної плати, для визначення розміру посадових окладів працівників наскрізних професій;

- забезпечення законодавчо гарантованих частиною другою статті 61 Закону України «Про освіту» розмірів посадових окладів педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів та установ освіти з урахуванням норм пункту 6 Прикінцевих та перехідних положень цього закону і постанови Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 822 «Про оплату праці педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів і установ освіти і науки»;

- надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам в розмірі, необхідному для забезпечення реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 822, її розподілу між місцевими бюджетами залежно від фактичної кількості класів, створених відповідно до вимог частини 2 статті 12 Закону України «Про повну вищу освіту» з урахуванням їх поділу на групи при вивченні окремих предметів та дотриманням Державного стандарту початкової, базової і повної загальної середньої освіти з метою забезпечення кожного місцевого бюджету та закладу загальної середньої освіти видатками фонду оплати праці педагогічних працівників для своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати;

- надання додаткової дотації місцевим бюджетам на покриття поточних витрат загальноосвітніх навчальних закладів у обсягах, необхідних для

забезпечення створення належних умов для здобуття учнями якісної загальної середньої освіти, незалежно від місця їх проживання, які за розрахунками профспілки ще у 2017 році становили близько 30 млрд. гривень замість запропонованих 7,9 млрд гривень;

- запровадження субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення витрат закладів освіти, пов'язаних проведенням протиепідемічних заходів та недопущенням поширення COVID 19, спричиненого коронавірусом SARS-CoV-2, зокрема й на підвищену оплату праці працівників та забезпечення належних умов праці і навчання;

- запровадження обов'язкового державного страхування на випадок захворювання коронавірусною хворобою працівників закладів освіти;

- забезпечення норм постанови Кабінету Міністрів України від 15.12.2019 № 1028 «Про виплату допомоги вчителям закладів загальної середньої освіти» щодо надання допомоги вчителям в розмірі десяти прожиткових мінімумів;

- надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для якісної підготовки робітничих кадрів, а також спеціалістів, яких готують коледжі, для задоволення вимог сучасного ринку праці та потреб особистості;

- забезпечення підготовки фахівців за програмою «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики» пропорційно зростанню величини мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму з урахуванням рівня інфляції, реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 822;

- забезпечення обов'язкового проведення безоплатно медичних оглядів для працівників освіти відповідно до закону «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»;

- забезпечення безоплатним користуванням педагогічних працівників сільської місцевості та селищ міського типу, а також пенсіонерів з їх числа, житлом з опаленням та освітленням, безоплатного підвезення сільських педагогів до місця роботи і додому відповідно до частини 3 статті 57 та частини 2 статті 56 закону «Про освіту»;

- встановлення рівня стипендіального забезпечення студентів та учнів на рівні, не нижчому від прожиткового мінімуму, відповідно до статей 1 та 17 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» та статті 1 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення»;

- забезпечення пільгового проїзду студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти і учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема міжміським автомобільним транспортом;

- утримання студентських/учнівських гуртожитків відповідно до Державних будівельних та сучасних вимог, забезпечення необхідної в них кількості місць;

- надання адресної грошової допомоги випускникам закладів вищої освіти, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями педагогічного профілю та уклали угоду про роботу в усіх закладах освіти;

- підвищення рівня пенсійного забезпечення, осучаснення розміру раніше призначених пенсій з урахування середньої заробітної плати у галузях економіки за останні роки;

- забезпечення наукової діяльності та законодавчо гарантованих виплат науковим працівникам відповідно до частини 2 статті 48, статті 36, зокрема її частини 2, Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», постанови Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 822.

Водночас наголошуємо, що запропонований у статті 7 проекту розмір прожиткового мінімуму з 1 січня, 1 липня та 1 грудня 2021 року для працездатних осіб відповідно на рівні 2270 гривень, 2379 гривень та 2481 гривні, є значно нижчим від його реальної величини. За даними Мінсоцполітики станом на липень 2020 року його розмір становив для цієї категорії 4068 гривень. Вартісна величина цього базового соціального стандарту, що передбачена для інших соціальних і демографічних груп населення, також значно нижча від фактичного розміру. Тобто, Урядом пропонується закріпити значно нижчий розмір прожиткового мінімуму, що більш, ніж удвічі нижче рівня «абсолютної бідності», інструментом для виміру якої виступає міжнародний критерій, запропонований ООН для країн Центральної й Східної Європи та СНД – це 5 доларів США на день, що потребує його перегляду у бік фактичної величини зі збільшенням на індекс інфляції.

При цьому постановою Верховної Ради України від 19.05.2020 № 620-ІХ «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні» Кабінету Міністрів України доручено, здійснити заходи щодо наближення розміру прожиткового мінімуму до його реальної величини вже у 2020 році.

Потребує відновлення суті розмір мінімальної заробітної плати, як бази для визначення її для всіх працівників, оскільки саме мінімальна заробітна плата є ключовим соціальним стандартом у формуванні усієї системи оплати праці, а також державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території, що передбачено статтею 95 КЗпП України, статтею 3 Закону України «Про оплату праці».

При визначенні розміру мінімальної заробітної плати має бути зменшено розрив між мінімальною та максимальною заробітною платою працівників державних органів та бюджетних установ. Така різниця сягає подекуди 1:100 (у країнах Західної Європи вона складає 1:4, а у США - 1:5), про що зазначається, зокрема, у висновку до законопроекту «Про Державний бюджет України на 2021 рік» головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України.

Вважаємо за необхідне передбачити у пропозиціях до проекту Державного бюджету України на 2021 рік також норму про відновлення попередніх редакцій статті 95 Кодексу законів про працю України та статті 3 Закону України «Про оплату праці» щодо виключення з розміру мінімальної заробітної плати доплат, надбавок, премій, винагород та інших виплат.

Щодо статті 26 законопроекту, якою передбачається змінити цільове призначення залишків коштів освітньої субвенції, то Профспілка неодноразово наголошувала, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1088 Формула розподілу освітньої субвенції, де застосовується такий суб'єктивний, викривлений показник, як щільність учнів, що визначається шляхом ділення кількості учнів шкіл на загальну площу адміністративно-територіальної одиниці у квадратних кілометрах (підпункт 13 пункту 1 Формули), не відображає фактичної потреби фонду оплати праці педагогічних працівників шкіл відповідної території. За наявними даними одним місцевим бюджетам за цим показником у 2020 році виділялася освітня субвенція на неіснуючих 225 класів, а іншим її було недодано на створені відповідно до вимог законодавства 42 класи. Тож одні бюджети отримали зайвий фонд оплати праці на 450 вчительських ставок, а інші - його недоотримали на оплату праці понад 80 вчительських ставок.

Тому погоджуючись з пропозиціями статті 26 щодо перерозподілу залишків освітньої субвенції на 1 січня 2021 року, пропонуємо в її тексті слова

«пропорційно кількості учнів, що станом на 5 вересня 2020 року навчалися у відповідних закладах загальної середньої освіти» замінити на слова «пропорційно кількості класів, в яких навчалися станом на 5 вересня 2020 року учні у відповідних закладах загальної середньої освіти», бо чисельність вчительських ставок та штати шкіл визначаються залежно від кількості класів, укомплектованих учнями відповідно до вимог статті 12 закону «Про повну загальну середню освіту», а не розрахункової кількості класів, де їх наповнюваність для одних територій знижується, а для інших – завищується під гаслом «оптимізації мережі» та «низької» якості освіти в класах та школах з малою наповнюваністю.

Щодо статті 27, якою пропонується дозволити, як виняток, з положень статті 103-2 Бюджетного кодексу України використовувати у 2021 році залишки коштів освітньої субвенції на кінець 2020 року на закупівлю товарів, робіт і послуг, необхідних для забезпечення безпечного навчального процесу у закладах загальної середньої освіти, то Профспілка категорично не погоджується з такими намірами і вимагає внесення змін до статті 103-2 щодо використання видатків освітньої субвенції виключно на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників за виключенням спрямування її на забезпечення лише тих рішень, що визначені Кабінетом Міністрів України у 2019 році».

Тому Профспілка працівників освіти і науки України вважає, що найбільш ефективним буде рішення про повернення законопроекту «Про Державний бюджет України на 2021 рік» на доопрацювання на повторне перше читання з урахуванням зазначених вище пропозицій і розраховує на підтримку народними депутатами України, членами Комітету з питань освіти науки та інновацій і особисто Вами, шановний Сергію Віталійовичу, наших зауважень та пропозицій.

З повагою
Голова Профспілки

Г.Ф.Труханов